

bit će korisna i svima onima koji stiču znanja iz naučnih disciplina koje se bave mentalnim zdravljem, posebice iz oblasti ovisnosti o psihoaktivnim supstancama, specijalizantima porodične medicine i neuropsihijatrije, ali i ljekarima drugih usmjerenja, prosvjetnim radnicima, vjeroučiteljima, policajcima, roditeljima...”, zabilježio je u svojoj recenziji akademik, dr. Slobodan Loga, psihijatar redovni profesor Medicinskog fakulteta Univerziteta u Sarajevu. “Kvalitet ove knjige nije samo u detaljima, već i u viziji daljnjeg djelovanja. Bolest ovisnosti o drogama ne može se savladati silom. Ona se može poraziti tek onda kada se razumiju njezini uzroci i posljedice. (...) Potrebno nam je znanje i strpljenje. Potreban nam je vodič. Ova knjiga je upravo to – vodič u borbi protiv bolesti ovisnosti o drogama...” istakao je reisu-l-ulema dr. Mustafa Cerić.

Knjiga sadrži sedamnaest pažljivo biranih i metodološki sređenih i sistematiziranih poglavlja: 1. Ovisnost o psihoaktivnim supstancama: raširenost, podjela, uzroci, posljedice; 2. Posljedice upotrebe psihoaktivnih supstanci po tjelesno zdravlje; 3. Duhan – ubojita trava; 4. Bolesti ovisnosti i kriminal; 5. Porodično nasilje i ovisnost

o psihoaktivnim supstancama; 6. Alkoholizam i radna sposobnost; 7. Marihuana – za i protiv legalizacije; 8. Javno-zdravstveni problemi ovisnosti; 9. Prevencija i liječenje bolesti ovisnosti; 10. Odnos društvene zajednice prema problemima ovisnosti o psihoaktivnim supstancama; 11. Vjera i problem ovisnosti; 12. Odnos islama prema problemima ovisnosti; 13. Zašto religija može pomoći u borbi protiv bolesti ovisnosti; 14. Društveno-pravni aspekt borbe protiv ovisnosti – islamski pristup; 15. Princip djelovanja imama u džamiji i vjeroučitelja u školi; 16. Značaj vjere u izgradnji zdravog i sigurnog ljudskog života; 17. Suzbijanje zloupotrebe opojnih droga – osvrt na krivično zakonodavstvo u BiH.

Po kvalitetu i raznolikosti tema koje tretiraju problematiku ovisnosti o drogama, njene prevencije i liječenja, ali i specifične uloge islama i islamskog življenja u rješavanju ovoga problema, ovo je jedinstven i nezaobilazan zbornik čiju će korisnost iskusiti vrijeme u kome jesmo i koje nam u tom kontekstu predstoji. **m**

Zehra ALISPAHIĆ

BRAK - SAVREMENA KRIZA NAJSTARIJE INSTITUCIJE

Rukaje Varis Maksud: Vodič za muslimanski brak, preveo Ahmet Alibašić, Selsebil, Živinice, 2003.

Knjiga *Vodič za muslimanski brak* (*The Muslim Marriage Guid*) autorice Rukaje Varis Maksud (Ruqayyah Waris Maqsood), svojom formom, primijenjenom metodologijom i općenito sadržajem, predstavlja izuzetno važno i vrijedno štivo, sada dostupno i na bosanskom jeziku u prijevodu mr. Ahmeta Alibašića. Knjiga je podijeljena u sljedeća poglavlja: *Stupanje u brak, Ključ sretnog braka, Kako izgleda dobar muslimanski brak, Znak i predvorje dženneta, Plemeniti Poslanik i njegove žene, Dobar suprug,*

Slavimo razlike, Bankovni saldo na nebu, Kako pretvoriti seks u sadaku, Seksualni problemi, Kratka bračna abeceda, Nekoliko pravila za sretan brak i Dodatna literatura, te dodatak Norme ponašanja pri susretu muškarca i žene.

Autorica je pedagog i autoritativan pisac sa obimnim opusom, što su bitne reference za čitanje i ove njezine knjige. Konvertirala je u islam 1986. godine. Prije toga je pisala knjige s kršćanskom tematikom koje se, i nakon njenog prelaska na islam, i dalje koriste kao udžbenici. Godine 1963. je završila studij kršćanske teologije i potom radila kao šef religijskih studija u srednjim školama u Velikoj Britaniji.

Činjenica da je riječ o ženi – s obzirom na našu dosadašnju praksu da je pisanje o braku i inače o islamu rezervirano za muškarce – čini ovu knjigu pomalo jedinstvenom. Ali, ne samo radi toga, nego, prije svega, zbog metodologije, pristupa temi, suptilne elaboracije, analitičkih

zaključaka i konkretnih praktičnih savjeta, ova knjiga čitaocu pruža izuzetno zadovoljstvo čitanja.

Autorica je objavila više od četrdeset knjiga o islamu, a poseban opus predstavljaju knjige u kojima tretira mlade ljude i probleme sa kojima se susreću. U tom smislu, izdvajamo dvije njezine knjige: Vodič za preživljavanje muslimanskim tinejdžerima i Živjeti s tinejdžerima.

Ova knjiga tretira probleme sa kojim se danas susreće mladi čovjek kad je u pitanju brak. Kriza braka danas, najstarije institucije na ovom svijetu, kako to potcrtava autorica, kao rezultat poremećenih vrijednosti i velikog pritiska savremenog tempa života, problem je koji ozbiljno podrija biološku, ali i moralnu postojanost savremenog društva.

U uvodnim poglavljima govori se o tome šta mladić i djevojka mogu očekivati od braka i koje su to vrijednosti bitne za valjanost i stabilnost braka, odnosno šta mladi ljudi dobijaju sa valjanim brakom. Brak je zajednica dvoje ljudi, a ne samo jednoga, kojom oni zadovoljavaju svoje fizičke, emocionalne i duhovne potrebe, u kojoj djeluju kao subjekti zajedničke izgradnje stretne porodice.

Posebnost ovog djela u odnosu na radove iz ove oblasti na našem jeziku ogleda se u metodološkom pristupu. Naime, knjiga nije pisana kao vjersko štivo u kome se polazi od izvora islamskog učenja, citiranjem ajeta i hadisa koji su predmet tumačenja, već se čitalac na samom početku poziva da p(r)ogleda oko sebe i upita se o brakovima u svom okruženju. Time se čitalac uvodi u realni, konkretni svijet.

Brak je jedan od najznačajnijih koraka u ljudskom životu, isuviše važan da bi mu se olahko i zanesenjački pristupilo. Stoga je nužno braku pristupiti vrlo racionalno, krajnje ozbiljno, te se u razgovoru dvoje mladih ljudi o braku i njihovim očekivanjima od braka treba minimizirati idealiziranje o braku ili, pak, površnost pri izboru bračnoga druga i odnos spram obaveza u braku.

Čini se vrlo važnim istaći dva poglavlja o seksualnim životu supružnika. U vrijeme naglašene tjelesnosti i fizičkog nivoa odnosa, kad je mladi čovjek izložen strahovitim pritiscima erotsko-pornografskih sadržaja putem medija i u svakodnevnoj komunikaciji, autorica na vrlo vješt, naučno utemeljen način afirmira seksualni život u kontekstu u kome ga tretira islamsko učenje. Ozbiljnost pristupa ovoj temi potvrđuje i poglavlje *Seksualni problemi*, u kome su pružene relevantne informacije i savjeti mladencima. Možda će nekim čitaocima zasmetati otvorenost spram ove teme, ali treba napomenuti da je ljudska potreba za seksom, koja je po islamskom učenju moguća jedino u pravnovaljanom braku, samo jedan dio ili segment bračnoga života. Prema tome, seks nije prevlađujući, niti je jedini cilj ulaska u brak, ali jest njegov važan dio i nije tabu tema. Mladence treba podučiti islamskom učenju o bračnoj postelji, a ne da svoje znanje temelje na erotsko-pornografskim časopisima ili medijima.

Prevodilac mr. Ahmet Alibašić je i ovim prijevodom pokazao svoju umješnost u otkrivanju našim čitaocima vrijednih dijela o islamu. Njegova jedina primjedba, na koju je ukazao u fusnoti, odnosi se na tumačenje homoseksualizma, čime je Alibašić s pravom izrazio svoje neslaganje, ali je, ipak, preveo i originalni tekst.

Bosanski prijevod *Vodiča...* odstupa od originala utoliko što je prevodilac na kraju knjige, kao zaseban dodatak, uvrstio fetvu Evropskog vijeća za fetve i istraživanja iz Dublina o normama ponašanja muškarca i žene, čime je čitaocima pružio još jednu vrijednu informaciju.

Ovo djelo popunjava prazninu spram knjiga ovakvog profila. Stoga, ono predstavlja novinu na našim prostorima. Uz preporuku za čitanje, posebna sugestija imamima koji obavljaju šerijatska vjenčanja – da ovu knjigu imaju pri ruci i da je mladencima preporučite ili, još bolje, po mogućnosti, daruju!

m

Mustafa HASANI